
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.в.н. Георги Василев Бахчеванов, професор във Военна академия „Г. С. Раковски“, бул. Евлоги и Христо Георгиеви 82, София 1504, Телефон: 02 9226683

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „професор“

Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност.

Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство.

Учебни дисциплини: Основи на военната стратегия, Военна стратегия, Политика и стратегия за сигурност и отбрана, Система за национална сигурност и управление при кризи, Гражданско военно сътрудничество.

на кандидата

полк. доц. д-р Валери Велков Иванов, доцент във ВА „Г.С.Раковски“

Списъкът с научните трудове, публикации и учебни пособия представени от кандидата съдържа 31 заглавия (без тези предоставени при защита на дисертационния труд за получаване на образователна и научна степен „доктор” и научно звание „доцент”). Посочените заглавия са разпределени както следва:

- Монографии: 1 бр.,
- Учебници: 2 бр.,
- Статии в научни списания: 8 бр.,
- Доклади на научни конференции: 14 бр.

Количеството на публикациите е представително и оценявам като напълно достатъчно за конкурс за научна длъжност “професор”.

1. Обща характеристика на научноизследователската, научно приложната и педагогическата дейност на кандидата

Изследователските интереси на кандидата са насочени към изучаването на актуални теоретични и приложни проблеми, обхващащи няколко области от сигурността и отбраната: основи на военната стратегия, военна стратегия, политика и стратегия за сигурност и отбрана, система за национална сигурност и управление при кризи, гражданско военно сътрудничество.

Методологическа основа на научните изследвания на кандидата са базовите познания от геополитиката, военната стратегия, конфликтологията и редица други научни дисциплини от обществените и в частност военните науки. В хода на всички изследвания е прилаган адекватен инструментариум на научния анализ.

Публикациите са в специализирани научни издания. Стилът на кандидата е задълбочен, достъпен, академичен. Част от публикациите са в международни признати списания.

Предложените публикации представят оригинална конструкция от знания, в която проблемите са изследвани през призмата на националната и отбранителната сигурност.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Педагогическата подготовка и дейност на кандидата е много висока. Отличен лектор, търсен от студентите, курсистите и слушателите преподавател. Аудиторната му натовареност е много над приетата. Количеството на ръководените и успешно защитили слушатели и студенти е впечатляващо.

Всички представени за рецензиране заглавия като теми и проблеми са част от преподавани учебни дисциплини в рамките на магистърските специалности във Военна академия „Г. С. Раковски” и са предложени на обучаемите като литература по съответните програми.

3. Основни научни резултати и приноси

Авторските изследвания и получените научните резултати в представените от кандидата публикации са свързани с разработване на проблематика, която може да бъде обособена в три основни области на изследване: 1. Военно политически аспекти на сигурността; 2. Гражданско военно сътрудничество; 3. Системи за национална сигурност и управление при кризи.

И в трите основни области на изследване анализът в значителна степен се базира на метода на всеобхватния подход към сигурността, системния и архитектурния подходи при проектиране, изграждане и управление на системите за сигурност и отбрана.

3.1. Военнополитически аспекти на сигурността (2.1, 2.2, 2.5, 2.10, 2.11, 4.3, 13.3, 13.5, 14.8, 16.1, 16.2 и 18.1).

Доказана е взаимната зависимост между различните измерения на сигурността, необходимостта за промяна в националите военно стратегически възгледи и изискването за разработване на съвременна концептуална база.

Задълбочено е изследвана една от най-важните подсистеми на системата на въоръжените сили – Системата за командване и управление. Доказана е нейната решаваща роля за интегриране ресурсите и способностите и за насочване на компонентите, силите и средствата на въоръжените сили за решаване на поставените стратегически задачи. Направен е структурен, системен и функционален анализ на компонентите на посочената подсистема, изследвана е динамиката на развитие на съвременните концепции за командване и управление. Систематизирани са основните направления за нейното усъвършенстване.

3.2. Гражданско военно сътрудничество (2.6, 2.7, 2.8, 4.1, 4.2, 18.3, 18.4).

Изследвано е състоянието, подготовката и възможностите на националните структури и органи за провеждане на гражданско военното сътрудничество. Доказана е необходимостта от актуализиране на концептуалния, моралния и най-вече физически компонент на този процес.

Доказано е, че при изпълнение на новите мисии и задачи на Въоръжените ни сили, необходимостта от изграждане и развитие на способности за успешно гражданско – военно взаимодействие е от решаващо значение за успех.

Формулира ни са конкретни предложения отнасящи се до структурата, състава, подготовката и способностите за изграждане и поддържане на национален пакет от способности за гражданско военно сътрудничество.

3.3. Системи за национална сигурност управление при кризи (2.3, 2.4, 2.9, 3.1, 13.1, 14.2, 14.3,14.4, 14.5, 14.6, 14.7,14.9, 18.2, 18.5, и 18.6).

В този раздел попада и монографията на кандидата „Интелигентна система за национална сигурност. Възможности, подходи, решения”, на която имах удоволствието да бъда рецензент. Темата е изключително актуална. Сигурността днес е нещо повече от обществен и социален феномен. Тя е задължителен императив за развитието на света през следващия 21 век и е единственият гарант за неговия просперитет и условие за благоденствие и успешно развитие.

Работата е структурирана в увод, пет глави, заключение и използвана литература. В увода са посочени мотивите на автора за написване на монографията. Доказана е нейната актуалност, посочени са целта и изследователските задачи.

Първа глава е посветена на еволюцията на сигурността като социален императив. Направен е исторически анализ на сигурността от античните държави до многоцентричния модел на глобалната сигурност по време на студената война.

Втора глава е озаглавена „Глобалната сигурност в началото на третото хилядолетие”. Изследвани са системите за сигурност след края на студената война. Разкрита е архитектурата на системата за глобална сигурност и са посочени основните геополитически играчи в началото на 21 век. Особен интерес представлява изследваните от автора геополитически региони и регионални центрове на силата. Главата завършва с анализ на източниците на нестабилност в съвременната среда на сигурност.

Трета глава разкрива съвременните аспекти и измерения на сигурността. Посочени са аспектите на сигурността при прехода от еднopolюсен към многополюсен свят и измеренията на сигурността през

21 век. Изследван е преходът от нестабилност към перманентна конфликтност през 21 век.

Четвърта глава е озаглавена „Системата за национална сигурност в контекста на съвременната среда на сигурност. В нея авторът разкрива нейното (на системата) състояние, измерения и способности. Посочени са възможни подходи и решения при изграждане на интелигентна система за сигурност. Предложен е концептуален модел на системата за национална сигурност. Специално е акцентирано върху необходимите способности.

Пета глава, представя оценките и анализите на автора за състоянието, проблемите и възможните перспективи за усъвършенстване управлението на системата за национална сигурност. Предложени са основните изисквания към модела за управление на системата. Описан е процесът на вземане на решение при управление на системата за национална сигурност.

Основният извод от представения анализ е, че тенденцията на динамиката в развитието на средата на сигурност и непрекъснато променящия се характер, посока и интензивност на рисковете и заплахите за сигурността на гражданите, обществото, държавите и света като цяло налагат непрекъснато да се полагат усилия за тяхното своевременно разкриване, противодействие и защита. В тази връзка сигурността постепенно придобива измерения на сложна система от фактори, условия и обстоятелства, която се намира в динамично състояние и непрекъснато е изложена на отрицателното въздействие на вътрешни и външни дестабилизиращи сили.

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Приносите на кандидата за науката и практиката се доказват както от активното му участие в научни форуми, така и от многобройните цитирания и позовавания.

Учебниците и учебните пособия, монографиите и статиите на кандидата намират приложение в обучението по съответните модули на дисциплините Основи на военната стратегия, Военна стратегия, Политика и стратегия за сигурност и отбрана, Система за национална сигурност и управление при кризи, Гражданско военно сътрудничество със слушателите и студентите от магистърските програми във ВА „Г. С. Раковски. В тях е синтезирана специфично структурирана конструкция от знания, както за обучение на специалисти, така и за научни изследвания в областта на националната и международната сигурност.

Трудовете са самостоятелно дело на кандидата и успешно защитават изявените от него в справката претенции за научни и научно приложни приноси.

5. Критични бележки за представените трудове

Към представените за рецензиране материали и дейността могат да се отправят и някои критични бележки:

– Списъкът с цитиранията е непълен и не разкрива реалното отражението на научните публикации на кандидата.

– Бих му препоръчал активиране работата му с докторанти (авторът има възможности за създаване на собствена школа) и участие в повече международни научни проекти.

Посочените пропуски носят или дискуссионен или технически характер и не намаляват стойността на резултатите, постигнати от полк. доцент д-р Валери Иванов.

6. Заключение

Предоставената от кандидата полк. доцент д-р Валери Иванов документация и научна продукция отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и правилника за неговото приложение за

заемане на академичната длъжност „професор“.

7. Оценка на кандидата

Оценката ми за научните трудове на полк. доцент д-р Валери Иванов, участник в конкурса за академична длъжност „професор“ в катедра „Военна стратегия“ към факултет „Национална сигурност и отбрана“ по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (отрасъл „Управление на сигурността и отбраната“), област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ е „положителна“.

Полк. доцент д-р Валери Иванов може да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор“.

Дата *01.02.2015* .....

Член на журито: .....

Проф. Бахчеванов д.в.н.